

Nr 302.

Av herr Norling m. fl., om ändrad lydelse av 21 § arbetarskyddslagen.

I arbetarskyddslagens § 21 föreskrives, att arbetstagare för varje period om sju dagar skall, därest ej särskilda förhållanden tillfälligtvis påkallar undantag, åtnjuta minst 24 timmars sammanhängande ledighet och att sådan veckovila skall såvitt möjligt förläggas till söndag.

Denna ur arbetarskyddssynpunkt viktiga föreskrift har på sina håll utnyttjats på ett sätt, som icke kan anses stå i överensstämmelse med föreskriftens syftemål. Sålunda har vid statens järnvägar densamma i avsevärd omfattning tillämpats så, att de befattningshavare som utför skifttjänstgöring anses ha erhållit den föreskrivna veckovilan, då de åtnjuter 24 timmars ledighet efter förrättad nattjänst. Därigenom får nu ledighet, som i arbetstidsbestämmelserna föreskrivits som vila i anledning av förrättad natttjänstgöring, bidra till att uppfylla arbetarskyddslagens föreskrift om 24 timmars veckovila.

Denna sammanblandning måste karakteriseras som försök att kringgå arbetarskyddslagens bestämmelse i berört avseende. En ändring av ifrågasvarande föreskrift i syfte att undanröja missförhållandena bör därför komma till stånd.

I det betänkande till ny arbetarskyddslag, som 1938 års arbetarskyddskommitté avlämnade år 1946, uttalades också att vid bestämmandet av veckovilans förläggning borde icke ledigheten uppdelas på olika kalenderdygn. I lagtexten upptogs emellertid inte någon bestämmelse om detta och någon sådan bestämmelse kom inte heller att införas i den nya lagen.

Från järnvägsmannahåll har föreslagits att arbetarskyddslagen skulle ändras så, att veckovilan bestämmes till att omfatta minst ett kalenderdygn i stället för, som nu föreskrives, ledighet om minst 24 timmar. Förändringen skulle medföra, att ledigheten efter nattjänst icke skulle kunna sammankopplas med den föreskrivna veckovilan.

För att emellertid öppna möjligheter för andra arbetargrupper att undkomma eventuella nackdelar av en dylik föreskrift, bör densamma kompletteras med ett tillägg som ger dem rätt att erhålla en annan förläggning av veckovilan.

I anledning av vad som sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att arbetarskyddslagens § 21 måtte få nedanstående ändrade lydelse:

§ 21.

För varje period om sju dagar skall arbetstagare, där ej särskilda förhållanden tillfälligtvis påkallar undantag, åtnjuta en sammanhängande ledighet omfattande minst ett kalenderdygn. Sådan veckovila skall så vitt möjligt förläggas till söndag och till samma tider för alla vid ett arbetsställe anställda.

Från vad sålunda stadgats må arbetarskyddsstyrelsen, efter hörande av vederbörande sammanslutningar av arbetsgivare och arbetstagare, medgiva undantag för visst slag av arbete eller arbetsställe. Dock skall veckovilan alltid förläggas så att den omfattar minst ett kalenderdygn, så vitt inte berörda grupp av arbetstagare genom sin fackliga organisation annat påyrkar eller godkänner.

Göres inskränkning i den i första stycket avsedda veckovilan skall motsvarande frihet från arbete så vitt möjligt beredas.

Stockholm den 27 januari 1953.

Anton Norling.

Helmer Persson.

Ola Persson.